

«ለአሸናፊነት መገዛት» የተሰኘው
የስነልቦና መፀሀፍ ከጥሩ ትርጉም
መመዘኛዎች አኳያ

በፍሬህደወት ረጋሳ

በኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነፅሁፍ ክፍል
ለአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ፅሁፍ

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ
ሰኔ 2001ዓ.ም

«ለአሸናፊነት መገዛት» የተሰኘው

**የሰነልቡና መፀሀፍ ከጥሩ ትርጉም
መመዘኛዎች አኳያ**

በፍሬህይወት ረጋሳ

አማካሪ መሐሪ ዘመለአክ

**በኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነፅሁፍ ክፍል
ለአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ፅሁፍ**

**አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ
ሰኔ 2001ዓ.ም**

ምስጋና

አምላኬ ሆይ ምን ልበል? የህይወቴን መንገድ ያቀናህ፤ ለመሰናክሎቼ ከለላ የሆንክ የሰማይ አምላክ ምስጋናዬን በምን ልግለፀው? በዘመኔ ሁሉ ሳመልክህ እኖራለሁ። ወንድሞቼ አሌክስ፣ አዲሱ፣ ዘውዱ፣ ብሩክና ተካልኝ ላሳደጋችሁኝ፣ ለረዳችሁኝ በተለይ አሌክስ ውለታህን እከፍል ዘንድ ብርታቱን ይስጠኝ። ባለቤትህ ፍርድ እግዚአብሔር የልባችሁን ይስጣችሁ።

አማካሪዬ አቶ መሐሪ ዘመላክስ ስህተቶቼን ከማረም ባለፈ የተለያዩ ማጣቀሻ መፀሀፍት በማዘጋጀት ለሰጠኝ እንዲሁም ወንድማዊ ምክርህን በመለገስ ስለረዳኝ ምስጋናዬ ከልብ ነው።

ጓደኞቼ ሊዲያ፣ ቼቼ፣ ህይወት፣ ዘቢብ የካምፓስ ቆይታዬን ውብ እና የማይረሳ ላደረጋችሁልኝ ጓደኞቼ ምስጋና ይድረስ። ፀጊ አብሮ አደጌ ምክርሽ ከጎኔ ነውና ሁሌም በልቤ ነሽ። በመጨረሻም ይህን ወረቀት በመተየብ ለረዳችሁኝ ወ/ት መቅደስ ደርቤ እና እህቷ ተማሪ ቤቴልሄም ደርቤ አመሰግናለሁ።

ማውጫ

1. ምዕራፍ አንድ

ምስጋና -----i

የጥናቱ ዳራ -----1

የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት -----1

የጥናቱ ዓላማ -----2

የጥናቱ ጠቀሜታ -----2

የጥናቱ ወሰን-----2

የጥናቱ አቀራረብና ዘዴ-----3

2. ምዕራፍ ሁለት

ክለሳ ድርሳናት

የተዛማች ጥናቶች ቅኝት -----4

የትርጉም ምንነት -----6

የጥሩ ትርጉም መስፈርቶች-----7

ትክክለኛነት -----7

ግልፅነት -----7

ተለምዶ ደብዳቤ -----8

ዘመናዊ ትርጉም-----9

ፍቻዊ ትርጉም -----9

ተግባራዊ ትርጉም -----9

ትርጉም ሂስ አስፈላጊነት -----10

3. ምዕራፍ ሶስት

የአቀባይ ፅሁፍ ይዘትና ትንታኔ -----11

በተቀባይና አቀባይ ፅሁፍ መካከል ንፅፅር -----12

ትክክለኛነት -----13

ሳይተረጎሙ የታለፉ ቃላትን በሌላ መተካትና የሀሳብ መጨመር--13

ሳይተረጎሙ ታለፉ ዐ.ነገሮችና አባባሎች-----16

የግልፅነት ጉድለት ሳይተረጎሙ በታለፉ አንቀጾች -----20

ሳይተረጎሙና ተደብዳቤው የታለፉ ሀሳቦች ከግልፅነት ማጣት--22

3.2.1.5. ሳይተረጎሙ የታሰሩ ርዕሶች -----23

4. ምዕራፍ አራት

- ማጠቃለያ -----27

- ጥቅሶች በመገኛ ቋንቋ

- ዋቢ መጻሕፍት

ምዕራፍ አንድ

1.1 የጥናቱ ዳራ

ትርጉም ሀገሮች የራሳቸውን ዕውቀት፣ ባህል፣ የስልጣኔ ደረጃቸውን እርስ በርስ የሚለዋወጡበት መንገድ ነው። አሁን ባለንበት ዘመን ዓለም ወደ አንድ መንደር ተለውጣለች፤ ለላዊነት ማለት ነው። ታዲያ ሰዎችም የራሳቸውን አሻራ ጥለው ለማለፍ በሚያደርጉት ትንቅንቅ ዓለምን ወደ ተሻለች የዕውቀት መንደርነት ለውጠዋታል። ከጥንት ጀምሮ ሀገሮች የርስ በርስ ግንኙነትን ለማጠናከር ከሚያከናውኗቸው ስራዎች መካከል የትርጉም ስራ እንደ አንድ ጉዳይ ይነሳል። በዚህ ዘመን ደግሞ ከጥንቱ በተሻለ ዕውቀትና የአስተሳሰብ ደረጃ፣ ትርጉሞች ከአቀባይ ቋንቋ ወደ ተቀባይ ቋንቋ ለህብረተሰቡ ይቀርባል። የትርጉም መስፋፋት አንድም ስራ በሌላም በኩል የዕውቀት ማሸጋገሪያ ድልድይ ሆኗል። የዚህ ጉዳይ መነሻ ላነሳሁት ርዕሰ ጉዳይ መንደርደሪያ ይሆነኝ ዘንድ ነው። ይህም ጥናት በሚያተኩርበት መፅሐፍ ላይ ያሉ ድክመቶችንና ጠንካራ ጎኖችን ከመገኛ ቋንቋው ጋር በማነፃፀር ማቅረብን ይመለከታል። በዚህም ጥናቱ የመመረቂያ ፅሁፋቸውን ለሚሰሩ ተማሪዎች እንደማጣቀሻነት እንዲሁም ከጥሩ ትርጉም መመዘኛ ነጥቦች አኳያ ግንዛቤን ማስጨበጥ ይሆናል።

1.2. የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት

«ለአሸናፊነት መገዛት ከመገኛ ቋንቋው ጋር የትርጉም ንፅፅር» በሚለው ርዕሰ ላይ የዲግሪ ማሟያ ፅሁፌን ለማዘጋጀት እንድወስን ያደረገኝ ምክንያት በዋነኛነት በመገኛ ቋንቋው የተፃፈውን /you can win/ የሚለውን መፅሐፍ ባነብኩበት ወቅት ነበር። ይኸውም መፅሐፉ ያነሳውን ርዕሰ ጉዳይ ጠቃሚነት በማወቁ ወደ አማርኛ የተተረጎመውን መፅሐፍ ያነበቡ ሲሆን በንባቤ ወቅትም በትርጉሙ ላይ ያስተዋልኳቸውን ጠንካራና ደካማ ጎኖች በትርጉም ትምህርት ላይ በተነሱት ንድፈ ሀሳባዊ ነጥቦች መሰረት መመዘኛዎችን በማቅረብ ለማሳየት በማሰብ ጥናቴን ወጠንኩ።

1.3. የጥናቱ ዓላማ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ ከአቀባይ ቋንቋ ወደ ተቀባይ ቋንቋ የተደረገን ሽግግር ከጥሩ ትርጉም መመዘኛ ነጥቦች አኳያ መመዘን ነው። በሽግግሩ ወቅትም የተስተዋሉ ድክመቶችንና ጠንካራ ጎኖችን ለማሳየት ከመጽሐፉ ላይ የተወሰኑ ናሙናዎችን በማንሳት እንደምሳሌነት ያቀርባል። በዚህ መሠረትም ጥናቱ ለነዚህ ጥያቄዎች ምላሽ ያቀርባል፡ -

1. መጽሐፉ ከጥሩ ትርጉም አንፃር ሲታይ ምን ይመስላል?
2. በትክክል ያልተተረጎሙ ቃላት፣ ዓረፍተ ነገሮች እንዲሁም አንቀጾች አሉን? ካሉስ በትርጉም ሥራው ላይ ምን ዓይነት ግድፈትን አስከተሉ?

1.4. የጥናቱ ጠቀሜታ

ይህ ጥናት ዋና ጠቀሜታው መፅሐፍ በድጋሚ በሚታተምበት ጊዜ (በድጋሚ የሚታተም ከሆነ) የተነሡት የትርጉም ድክመቶች ታርመው የተሻለ ሥራ ሆኖ እንዲወጣ መንገድ ያሳያል። የመመረቂያ ፅሁፋቸውን ለሚሰሩ ተማሪዎችም በኢ-ልቦለዳዊ ትርጉሞች ላይ በብዛት ባለመሰራቱ በዚህ ዘርፍም እንዲሰሩ ጥቁምት ይሰጣቸዋል። የትርጉም ብያኔ፣ የጥሩ ትርጉም መስፈርቶች እና የዘመናዊ ትርጉምን ምንነት በዝርዝር ያሳያል። በመጨረሻም በጥናቱ ስራ ወቅት የተለያዩ ማጣቀሻ መፅሐፎችን እንዳገለብጥ ስላደረገኝ በትርጉም ምንነት ላይ የነበረኝ የግንዛቤ አድማስ እንዲሰሩ አድርጎልኛል።

1.5. የጥናቱ ወሰን

ይህ ጥናት በሁለቱ አቀባይና በተቀባይ ጽሑፎች ንፅፅር የተገደበ ነው። ንፅፅሩ ትኩረት የሚያደርገውም በመልዕክት ሽግግሩ ወቅት የተስተዋሉ የሐሳብ መጨመር መቀነስ፣ ሳይተረጎሙ የታለፉ ቃላት እና ሀረጎች ያስከተሉትን ችግሮች እንዲሁም የመጽሐፉ ጠንካራ የአተረጓጎም ጎኖች ተብሎ የሚጠቀሱ ጉዳዮችን መዳሰስ ይሆናል።

1.6. የጥናቱ አቀራረብ እና ዘዴ

የጥናቱ አቀራረብ ዋናውንና ትርጉሙን መፅሐፍ በተናጠል በማንበብ የመፅሐፉን ርዕስ ጉዳይ ማወቅ፣ በመቀጠልም ሁለቱንም መፅሐፍት ገፅ በገፅ አንብቦ የተስተዋሉ ድክመቶችን እና ጠንካራ ጎኖችን መርጦ በናሙና መልክ ማቅረብ። በስተመጨረሻ ገላጭ የጥናት ዘዴ በመጠቀም ትንታኔ መስጠት ይሆናል።

ምዕራፍ ሁለት

ክለሳ ድርሳናት

2.1. የተዛማጅ ጥናቶች ቅኝት

ከ1960ዎቹ አንስቶ እስከ 1998ዓ.ም የተሰሩትን ስራዎች በቃኘሁበት ወቅት ሙሉ በሙሉ ማለት ይቻላል በልቦለድ ትርጉም ስራዎች ያተኮሩ የመመረቂያ ፅሁፎች ይበዛሉ። ከተሰሩት ጥናቶች መካከልም በቁጥር አነስተኛ የሆኑት ስራዎች የርዕዮተ ዓለም ትርጉም መፅሐፎች ላይ ያተኮሩ ናቸው። የኔ ጥናት የሚያተኩረው በሥነ ልቡና መፅሐፍ ላይ በመሆኑ ከጥናቱ ጋር ተዛማጅነት ያለው ስራ አላገኘሁም። ነገር ግን በአቀራረብና ከመገኛው ፅሁፍ ጋር ባደረኩት ንፅፅር ከጥናቱ ጋር ተቀራራቢነት ያላቸው ተመርጠዋል።

አብርሃም ጎዝጉዜ « ማርክሲዝምና የቋንቋ ችግሮች» አተረጓጎም እና ተነባቢነቷ» በሚል ርእስ በ1973 ዓ.ም. ከሰራው ዲግሪ ማሟያ ጽሑፍ እንነሣ። ይህ ጥናታዊ ፅሁፍ ትኩረቱ በአተረጓጎምና በተነባቢነቱ ላይ ሲሆን ጥናቱን በሁለት መንገድ አካሂዷል፡ -

1. በንፅፅር ግምገማ
2. በመጠይቅ

በመጀመሪያው አካሄድ ከመገኛው ፅሁፍና ከትርጉም ፅሁፍ ላይ የተወሰዱ ናሙናዎችን በምሳሌነት በማቅረብ ሲያሳይ በቃለመጠይቅ ከተነባቢነት አንጻር የሁለተኛና የሶስተኛ ዓመት ተማሪዎችን 25 እና 50 በመውሰድ ናሙናውን አቅርቧል። በውጤቱም ተነባቢነቱ የጎላ መሆኑን ገልጾአል። በንፅፅር ያገኘውን ውጤት ሲገልጽም ተርጓሚው ለአቀባዩም ለተቀባዩም ቋንቋ ታማኝ እንደሆነ በማጠቃለያው አስፍሯል።

ነገር ግን ይህ ጥናታዊ ፅሁፍ የተነሳበት ዓላማ ከደረሰበት መደምደሚያ የራቀ ሆኖ ይታያል። እንደ ዓላማ የወሰደው በወቅቱ ከነበረው የኅብረተሰባዊነት ርእዮተ ዓለም ጋር ተያይዞ በሚተረጎሙ ስራዎች የጥራት ጉድለትና የተነባቢነት ማጣትን መመልከት ነበር። ሆኖም በጥናቱ ተነባቢነቱን ቢያሳይም የጥራት ጉድለት ያለውን ሳያካትት ቀርቷል።

በ1981 በአሰግድ ደሳለኝ «የኮሚኒስት ፓርቲ ማኒፌስቶ» ሁለት ትርጉሞች ንዕረር በሚል የቀረበው ዕሁፍ ሌላው በኢ-ልቦለድ ዘርፍ የተሠራ የትርጉም ምዘና ሆኖ ይጠቀሳል። ዓላማ አድርጎ የተነሳው ትርጉሞቹ የመገኛውን ዕሁፍ መልዕክት ምን ያህል እንዳስተላለፉት፣ የትኛው ጠንካራ የትኛው ደካማ እንደሆነ ለማሳየት ነው። የመገኛውን ቋንቋ ዕሁፍና ለዚሁ ዕሁፍ በሁለት ተርጓሚዎች የተሠሩትን ሁለት ትርጉሞች በማንሳት ለማሳየት ጥሯል። ለዓላማው ግብ መምታትም ያቀረባቸውን ንድፈ ሀሳቦች በመጠቀም ግምገማውን አካሂዷል። በማጠቃለያውም «የኮሚኒስት ፓርቲ ማኒፌስቶ» «ከኮሚኒስት ማህበር አዋጅ» የተሻለ ነው በማለት አጠቃሷል።

በ1981ዓ.ም. በተካልኝ መንገሻ «የሳይንሳዊ ኮሚኒዝም ሐሳቦች አተረጓጎም ከመልዕክት ሽግግር አንፃር» በሚል ርዕስ የቀረበው ዲሞክራሲ እንዲሁም በኢ-ልቦለድ ዘርፍ ከተሰሩት ውስጥ አንዱ ነው። ተካልኝ ስራውን በዋናነት ከመልዕክት ሽግግር አንፃር አቅርቧል። ለዚህም ይረዳው ዘንድ በሁለት ምዕራፎች በመክፈል አሳይቷል። በምዕራፍ አንድ የትርጉም መሰረታዊ ያን፣ የርዕዮተ ዓለም ዕሁፎች አተረጓጎም፣ የተዛማጅ ጥናቶች ግምገማ፣ በምዕራፍ ሁለት የሳይንሳዊ ኮሚኒዝም መሠረተ ሀሳቦች ያተረጓጎም መንገድ፣ የትርጉም ደካማ ጎኖች የተባለን አለማለት፣ የሀሳብ መቀነስ፣ የፈሊጣዊና ዘይቤያዊ አነጋገሮች፣ ቃላትን በአንድ መልክ አለመተርጎም፣ የዐረፍተ ነገሮች አገነባብ፣ የትርጉም ጠንካራ ጎኖች የሚሉትን አካቷል። አጥኚው በቀላል የናሙና አወሳሰድ በመጠቀም የተመረጡ ዐረፍተ ነገሮች፣ አንቀጾችን በመውሰድ ግምገማውን አካሂዷል። በግምገማውም ያስተዋላቸውን አበይት ስህተቶች ባቀረበው ንድፈ ሀሳብ መሪነት አሳይቷል። በትርጉሙ ውስጥ ደካማ ጎኖች ጎልተው እንደሚታዩ ገልጾ ድክመቶቹንም የፅሁፉ ረቂቅ በተርጓሚውም ሆነ በሌሎች አለመነበብ፣ የመገኛውን ባህል አለማወቅ፣ የግልፅነት መጉደል፣ ከሚተረጎመው ርዕስ ጉዳይ ጋር ተገቢ የሆነ ዕውቀት ማነስ፣ ተደራሲውን አለመለየትና አለመወሰን የሚሉትን ነጥቦች በዝርዝር አስቀምጧል። በስተመጨረሻም የበዙ ስህተቶች ስለተስተዋሉበት መጽሐፉ በድጋሚ ቢተረጎም ብሎ ጥናቱን አጠቃሎታል።

የነዚህ ጥናታዊ ዕሁፎች ገደድ በተነባቢነትና ከመልዕክት ሽግግር አንፃር የታዩ ስራዎች ሲሆኑ የኔ ስራ ከእነዚህ በስነ ልቦና መፅሐፍ ላይ በመሆኑ አንዱ የመለያ

መንገዱ ነው። የስራው ገደድ ከጥሩ ትርጉም መመዘኛ ነጥቦች አንፃር በመሆኑ ሌላው መለያ ነው። የተካልኝ ጥናታዊ ዕሁፍ የሀሳብ መቀነስ፣ የትርጉም ጠንካራ ጎኖች ብሎ ያቀረባቸው ጉዳዮች ቢያመሳስሉንም ይህ ጥናት የሚሠራበት መፅሐፍ ጭብጥ ከተካልኝ መፅሐፍ ጭብጥ በእጅጉ ይርቃል።

የዚህ ጥናት ትኩረት የሆነው መፅሐፍ የሚገመገምበት መንገድ ከጥሩ ትርጉም መመዘኛዎች አኳያ መሆኑም ከላይ ከተጠቀሱት ስራዎች እንዲለይ ያደርገዋል።

2.2. የትርጉም ምንነት

ሰብላ ወልደ ኪዳን ባቀረበችው ጥናታዊ ዕሁፍ ውስጥ ስለትርጉም ይህንን ብላለች፡-

በአንድ ቦታ በተለየ ቋንቋ የተባለን አባባል፣ የተሰራን ታሪክ የተደረገን ክስተት፣ የተገኘን ዕውቀት ወደሌላ ማስተላለፍ። በዚህ የማስተላለፍ ተግባር ውስጥ ያለውን መሰረታዊ ጉዳይ ሀሳብን አለማጉደል አለመጨመርና አለማዛባት ነው። /1997፣ገፅ 9/

የዚህ ሀሳብ ዋና ጉዳይ በተለየ ቋንቋ የተገለፀን ጉዳይ ሀሳቡ ሳይጎድልና ሳይጨመር በሌላ ቋንቋ ማቅረብን ይመለከታል።

የዘርፉ ባለሙያ የሆነው ፒተር ኒውማርክም ለዚህ ጉዳይ ብያኔ ሲሰጥ «በአንድ ቋንቋ የተፃፈን መልዕክት ወይም ዓረፍተ ነገር በተመሳሳይ መልዕክት ወይም ዓረፍተ ነገር በሌላ ቋንቋ ለመተካት የሚደረግ ጥረት ነው።» /1988፣ 7/ በማለት ይገልፀዋል። ከዚህ እንደምንረዳው በአቀባዩ ቋንቋ የሰፈረውን ሀሳብ በፍቺም ሆነ በስሜት ረገድ ከተቀባዩ ቋንቋ ጋር አቻነት ሊኖረው እንደሚገባና የምንጩ ደራሲ ሊል የፈለገውን ሀሳብ በምልዕት በተቀባዩ ቋንቋ መገኘት እንዳለበት ነው። በተመሳሳይ መልኩ ጅንኤ ናይዳ እና ቻርለስ ታበር የትርጉምን ብያኔ ያስቀመጡበት መንገድ ከላይ ያነሳነውን ሀሳብ የሚያስረግጥ ሆኖ እናገኘዋለን፤ «ትርጉም ማለት የአቀባዩን ቋንቋ መልዕክት ተቀራራቢ

በሆነ ተለምዷዊነት እና አቻነት ባለው መንገድ በተቀባዩ ቋንቋ ማቅረብ ነው።»/1974፣ 208/ ። ስለዚህም ትርጉም ማለት በአቀባዩ ቋንቋ የሰፈረን መልዕክት አቻና ተለምዷዊ በሆነ መልኩ በተቀባዩ ቋንቋ ማስገኘት ነው።

2.3. የጥሩ ትርጉም መስፈርቶች

በትርጉም ስራ ውስጥ በቀዳሚነት የሚታሰበው አቀባይ ጽሁፍ ሊል የፈለገውን ነገርና ያሰበበትን መንገድ በተቀባይ ቋንቋ ማቅረብ ነው። ስለዚህም ትርጉም በሚሰራበት ጊዜ ሊስተዋሉ የሚገባቸው ሶስት ጉዳዮች አሉ- እንደ ባርንዌል አመዳደብ- እነሱም ትክክለኝነት፣ግልፅነት እና ተለምዷዊነት ናቸው። /1974፣ 15/

2.3.1. ትክክለኝነት

በትርጉም ስራ ውስጥ አንዱ ጉዳይ የትክክለኝነት ጥያቄ ነው። አንድ ትርጉም ያነሳውን ርዕሰ ጉዳይ ወደሚተረጎምበት ቋንቋ በትክክል መልዕክቱ ሳይዛባ፣ስሜቱ ሳይደበዘዘ ማቅረብ መቻል አለበት። የተቀባዩ ፅሁፍም በአቀባዩ ፅሁፍ ላይ ያሳደረውን ዓይነት ስሜት እንዲጋራ ያደርጋቸዋል። በዚህም ትክክለኝነቱን ጠበቀ እንላለን። ይህንን ጉዳይ ባርንዌል ለትክክለኝነት በሰጠችው ብዬ ታጠናክረዋለች። «ትክክለኛ እና ጥልቅ የሆነ ማብራሪያ በአቀባይ መልዕክት እና የዚያን መልዕክት ፍቺ በተቻለ መጠን በትክክል ወደ ተቀባዩ ቋንቋ ማሸጋገር ነው።» /1974፣ 15/ ። በዚህ መሠረትም አንድ ትርጉም ትክክለኝነቱን በጠበቀ መልኩ ማለትም በአቀባዩ ፅሁፍ የተነሱ ሐሳቦች ሳይቀነሱ፣ሳይጨመሩ በትክክል ማቅረብ እንደሆነ ባርንዌል ትገልጻለች።

2.3.2. ግልፅነት

ባርንዌል በሁለተኛነት ያስቀመጠችው ግልፅነት ነው። በአንድ ትርጉም ውስጥ የአቀባዩ ፅሁፍ ያቀረበው ሀሳብ ወደ ተቀባዩ ፅሁፍ ሲሸጋገር የትርጉሙ ቋንቋ የቋንቋው ባለቤት የሆነው ህብረተሰቡ የሚጠቀምባቸው የተለመዱ ቃላትና ዓረፍተ ነገሮች ሊሆኑ

ይገባል። ይህ ሊሆን ካልቻለ ግን ትርጉሙ የእንግዳነት ስሜት እንዲያድርብን ያደርጋል። የባርንዌል ሀሳብ ከዚህ ጋር ተመሳሳይ ነው።

ምን አልባት ሀሳባችንን ለመግለፅ የሚያስችሉን የተለያዩ መንገዶች ሊኖሩን ቢችሉም በይበልጥ በግልፅ ሊያግባባ የሚችለውን መምረጥ፣ ተራው ሰው ሊረዳው (ሊገባው) የሚችለውንም ማቅረብ ነው። /1974 ገፅ-15/

በማለት ስለግልፅነት ከላይ የተጠቀሰውን ሀሳብ ታጠነክረዋለች። በመሆኑም ማንኛውም ትርጉም ሲቀርብ የተድበሰበሰ የሐሳብ አቀራረብን በማስወገድ ለቀረበለት ማህበረሰብ ግልፅና አሻሚ ባልሆኑ ቃላት ሊቀርብ ይገባዋል።

2.3.3. ተለምዷዊነት

ባርንዌል ይህንን ጉዳይ ስትገልፀው የተቀባዩን ቋንቋ በተለመደ መልኩ መጠቀሙ ጠቃሚነት አለው ትላለች። ይህንን ጉዳይ ስትገልፀውም ትርጉሙ ውጤታማና ተቀባይነት እንዲያገኝ ይረዳዋል በማለት በተቀባዩ ቋንቋ ተለምዷዊ መሆን ጠቀሜታውን ገልጻለች። /1994 ገፅ 15/

ከላይ የተጠቀሰው ሐሳብ ዋና ጉዳይ የተቀባዩን ቋንቋ ተለምዷዊ መሆንን ነው። ይኸውም የተለመደ ቃላት፣ የተለመደ የሥርዓተ ነጥብ አጠቃቀም፣ የተለመደ የዓ.ነገር አወቃቀር እንዲኖረው ያስፈልገዋል። ባርንዌል ይህንን ሀሳብ ስታጠናክረው ትርጉም የባዕድ ዓይነት ድምፀት ሊኖረው አይገባም። በሌላ አገላለፅ ተለምዷዊ ያልሆነ አቀራረብ ሊኖረው አይገባም በማለት የተለምዷዊነትን አስፈላጊነት አስቀምጧለች። /1964፣ 15/

በስተመጨረሻም ባርንዌል ያቀረበችው ሀሳብ በአንድ ትርጉም ውስጥ ሶስቱንም ጉዳዮች ማቅረብ የማያስችል ከሆነ ትክክለኝነት በቅድሚያ ሊሰጠው ይገባል ብላ ማጠቃለያውን አቅርቧለች። /1964፣ 15/

2.4. ዘመናዊ ትርጉም

በዘመናዊ ትርጉም ረገድ ተጠቃሽ የሆኑ ሁለት ጉዳዮች አሉ። እነርሱም ፍቻዊ እና ተግባራዊ የአተረጓጎም ዘዴዎች ናቸው። እነዚህ ጉዳይ ፒተር ኒውማርክ እንደሚከተለው በዝርዝር አቅርቧቸዋል።

2.4.1. ፍቻዊ ትርጉም

ፍቻዊ ትርጉም መሰረት ያደረገው ፍቺን ሲሆን ኒውማርክ «የአቀባይ ምንባብ ፍቺ በተቀባይ ምንባብ እስከተወሰነ ድረስ የተቀባዩ ሰዎች መዋቅር በሚፈቅደው መሠረት ትክክለኛውን የአቀባይ ምንባብ ዐውደ ፍቺ የሚያቀርብ ነው።» /1981፣ 39/ በማለት የሚገልፀው ፍቻዊ ትርጉም ደራሲው ያሰበበትን ቋንቋ አውጥተን ሀሳቡን በሌላ ቋንቋ መግለፅ እንደሆነ ያስረዳል። ይህም የደራሲውን የአስተሳሰብ መንገድ የሚከተልና ለአቀባዩ ቋንቋ የሚያደላ እንደሆነ ይገልጻል።

2.4.2. ተግባራዊ ትርጉም

ዓለም ሰገድ ባስልዮስ በሠራው ጥናታዊ ፅሁፍ ውስጥ “ተግባራዊ ትርጉም ዋናው መሰረቱ የተቀባዩ አንባቢ ሲሆን የአቀባዩ አንባቢ ዘንድ የተገኘውን ውጤት ተቀራራቢና ተመጣጣኝ የሆነ ስሜት በተቀባዩ አንባቢ እንዲፈጠር ማድረግ ነው።” /1993 ገፅ-13/ ይላል። ኒውማርክ ያሰፈረው ብያኔ ደግሞ «ትክክለኛውን የአቀባይ ቋንቋ ዐውድ የምንባቡን ፍቺ ይዘቱና ቋንቋውን የተቀባይ አንባቢ በሚረዳውና በሚቀበለው መንገድ ማቅረብ ነው።» /1988 ገፅ -39/ ሲል ተግባራዊ ትርጉምን ያብራራል።

በተግባራዊ ትርጉም የሚስተዋለው የደራሲው ሀሳብ ሳይሆን ተርጓሚው የሚከተለው ሊል የፈለገውን ጉዳይ ነው።

2.5. የትርጉም ሂስ አስፈላጊነት

የአንድ ትርጉም ሥራ ለመገምገም የትርጉም ሂስ በጣም አስፈላጊ እና ዋነኛው ነገር ነው። ይህም ስራውን በተሻለ ዕውቀትና ሚዛናዊ በሆነ መንገድ መገምገም ያስችላል። በመሆኑም አንድ ሂስ ሰጪ ዋናውን ቋንቋ እና የተቀባዩን ቋንቋና ባህል ጠንቅቆ የሚያውቅ ሊሆን ይገባል። እንዲሁም ተርጓሚ የትርጉም ሂስ ማወቅ ያስፈልጋል።

ፒተር ኒውማርክ የትርጉም ሂስ በአንድ የትርጉም ኮርስ ውስጥ እንደ አንድ አስፈላጊ ንጥረ ነገር ነው ይላል። ምክንያቱም በሦስት ነጥቦች ዘርዘሮ ያስቀምጣል፡ -

1. የተርጓሚነት ብቃት ያለሚቋረጥ እንድናሳድግ ይረዳል።
2. ዕውቀታችን እንዲሰፋ እና የኛንም ሆነ የውጭ ቋንቋውን ጠንቀቅን እንድናውቅ ይረዳናል።
3. ስለትርጉም ያለንን ሀሳብ እንድናቀርብ ይረዳናል። /1988 ገፅ 185/

ምዕራፍ ሶስት

ንጽጽርና ምዘና

3.1. የአቀባይ ፅሁፍ ይዘትና ሁኔታ

በዚህ ጥናት የአቀባይ ፅሁፍ ሆኖ የቀረበው «you can win» በሚል ርዕስ ሺቭ ኬራ የተባለ አሜሪካዊ ፀሀፊ የቀረበ ነው። የመጽሐፉ የገፅ ብዛት 290 ሲሆን ዓላማ አድርጎ የተነሳውም በመቅድሙ ላይ ተገልጧል።

In one sense, this book is a construction manual. It described the tools you will need for success, and offers blueprint to help you build a successful and rewarding life.

In a second sense, it is a cookbook. It lists the ingredients- the principles- you will need to follow to become successful and gives you the recipe for mixing them in the correct proportions.

But, above all this is a guide book – a step by step, how to book that will take you from dreaming about success to unlocking your potential for success.

/shiv khera p-1/

ከላይ እንደተገለጸው ሰዎች እንዴት ወደ ስኬት ጎዳና ራሳቸውን እንደሚመሩ የሚያሳይ መፅሐፍ ነው። በውስጥ ገጾቹም የሚከተሉትን ጉዳዮች አንስቷል።

Importance of attitude, how to build a positive attitude, success, what is holding us back? Motivation, self-esteem, the importance of interpersonal skills, steps to building a positive personality, subconscious mind & habits, goal setting, values and visions

መፅሐፍ ራስን የመርዳት ሥነ ልቦና ይዘት ያለው ሲሆን ሰዎች በህይወታቸው እንዴት ስኬታማ ይሆናሉ? ለተሰማሩበት ወይም ለተነሱበት ግብ መሳካት ምን ያህል መሄድ አለባቸው? ቀና አስተሳሰብ ምን ማለት ነው? የሚሉትን ነጥቦች ያነሳል። ለሚያነሳቸው ርእሰ ጉዳዮችም ምሳሌና ማብራሪያ በማስደገፍ አቅርቧል። « ለራስ ከፍ

ያለ ግምት መስጠትንና ራስን በበጎ መልኩ መመልከትን እንዴት እናዳብረዋለን። በሚለው ርዕስ ስር እንደምሳሌነት ያቀረበው ጉዳይ ይህንን ይመስላል።

A man was washing his new car when his neighbor asked him, “When did you get the car? He replied “my brother gave it tome” the neighbor said “I wish I had a car like that. “The man replied ‘you should wish to have a brother like that. “The neighbor wife was listening to the conversation and she interrupted “I wish I was a brother like that”

ይህ እንግዲህ ከላይ ላነሳው ርዕስ ይሆን ዘንድ ያቀረበው ምሳሌ ነው። በእያንዳንዱ ምሳሌዎቹም ተረታዊና ጭውውታዊ የአቀራረብ ስልትን በመጠቀም ነው። ፅሁፍ የቀረበው በገላጭ የአፃፃፍ ስልት ሲሆን ፀሀፊው በሚጠቀምባቸው ቃላት፣ ዓ.ነገርና ሀረጎች የተፈለገውን ግብ እንዲመታና የተደራሲው አዕምሮ ለመቆጣጠር እንዲያስችለው ይህንን ስልት በመጠቀም መፅሐፍ አቅርቧል።

3.2. በአቀባይና በተቀባይ ፅሁፍ መካከል ንፅፅር

በዚህ መፅሐፍ ትርጉም ውስጥ በጠንካራ ጎንጎት የሚነሱ ነጥቦች ያሉ ሲሆን ይህም መፅሐፍ በቋንቋ አጠቃቀም ረገድ፣ ሀሳብን በተቻለ አቅም ግልፅ አድርጎ በማቅረብ ረገድ የተሻለ ነው። ሌላው መፅሀፍ ተለምዷዊ ከማድረግ አንፃርም የታየው ውጤታማ ጥረት እንደጠንካራ ጎን ይነሳል። ይሁን እንጂ በትርጉም ውስጥ ፍፁምነት የለምና በትርጉም ስራው ላይ እንደ ድክመት የታዩ ጉዳዮች በዝርዝር በዚህ ምዕራፍ ይዳሰሳሉ።

በዚህ ምዕራፍ ከአቀባይና ከተቀባይ ፅሁፍ የተወሰዱ ናሙናዎች በዝርዝር ይተነተናሉ። ይህንንም ለማድረግ በምዕራፍ ሁለት በተነሱት ጉዳዮች ማለትም ትክክለኝነት፣ ግልፅነት እና ተለምዷዊነት በመታገደያነት ይወሰዳሉ። በነዚህ ሶስት ነጥቦች ስርም ሳይተረጎሙ የታለፉ፣ ቃላት፣ ዓ.ነገር፣ አንቀፅ በማቅረብ ትንታኔ ይሰጥበታል።

3.2.1. ትክክለኝነት

3.2.1.1. ሳይተረጎሙ የታለፉ ቃላትን በሌላ መተካትና የሀሳብ መጨመር

ለአሸናፊነት መገዛት በሚል ርዕስ በቀረበው ትርጉም መፀሀፍ ውስጥ ሳይተረጎሙ የታለፉ ቃላት ይገኛሉ። እነዚህ ሳይተረጎሙ የታለፉ ቃላት ተርጓሚዎቹ ትኩረት ካለመስጠት ወይም በግዴታነት ያለፏቸው አልያም ተለምዷዊ ለማድረግ በሚጥሩበት ወቅት የተፈጠሩ ስህተቶች ይመስላሉ። ከዚህ በተጨማሪ በዐረፍተ ነገሮች ውስጥ አዳዲስ ቃላትን በመጨመር የቀረቡ ዐረፍተኛ ነገሮች ይገኛሉ። ይህንንም በምሳሌዎች እንመልከት።

ምሳሌ 1

አ.ፅ We are born with five senses

/shiv khera p-30/

ተ.ፀ ሁላችንም አምስት የስሜት ህዋሳት እንዳሉን እናውቃለን።

/2001 ገፅ 35/

10

በዚህ ምሳሌ እንደሚታየው «born» ለሚለው አቀባይ ቃል የተሰጠው አቻ ትርጉም የለም። ነገር ግን በምትኩ «እንዳሉን እናውቃለን» የሚል ሀሳብ ተጨምሯል። ከላይ ለተጠቀሰው ቃል እንግሊዘኛ አማርኛ መዘገበ ቃላት «መወለድ» ወይም «ተወለደ» ብሎ ፍቺውን ያስቀምጣል። /1995፣ 43/ ተርጓሚዎቹ የቀረበውን አቻ ትርጉም ተለምዷዊ አድርጎ ከማቅረብ ይልቅ ሌላ ሀሳብን መጨመር መርጠዋል። ይህ ጉዳይ በአቀባይ ፅሁፍ የቀረበውን መልዕክት በመጠኑም ቢሆን እንዲቀየር አድርጎታል። አቀባይ ፅሁፍም «እንዳሉን እናውቃለን» የሚል ፍቺን አልያዘም። በአቀባይ ፅሁፍ ሊል የተፈለገው «አምስት የስሜት ህዋሳት ጋር አብረን ተወልደናል» የሚል ትርጉምን እናገኛለን። ነገር ግን ተርጓሚዎቹ ከዚህ በተለየ መልኩ አቅርበዋል። በዚህም በፍቺው ላይ ካመጣው ለውጥ በተጨማሪ ተርጓሚዎቹ ግዴታ እና ቸልተኛ በመሆን ያቀረቡት ይመስላል። ይህን ሀሳብ ለማጠናከር ሌሎች ምሳሌዎች እንመልከት።

ምሳሌ 2

አ.ፅ A burning desire is the starting point of all accomplishment

13

/shiv khera p-60/

ተ.ፅ ክልብ መሻት የውጤታማ ጉዞ ዋነኛ መነሻ ነጥብ ነው።

/2001 ገፅ 57/

በምሳሌ ሁለትም የሚስተዋለው ተመሳሳይ ነው። በኦክስፎርድ አድቫንስድ ለርነር መዝገበ ቃላት <burning> ለሚለው ቃል የሚሰጠው ብያኔ /feel a strong desire or emotion/ (p158) የሚል ነው። ይህም ጥልቅ፣ እጅግ በጣም ጠንካራ የሆነ የውስጥ መሻት ወይም መፈለግን ያመለክታል። ስሜቱም ተቀጣጣይና ከፍተኛ የሆነ አንድን ነገር የማግኘት፣ የመፈለግ ስሜት ነው። ነገር ግን በዚህ ትርጉም ውስጥ ለቃሉ አቻ ሆኖ የቀረበው <ክልብ መሻት> የሚለው ቃል ደራሲው ሊልበት የፈለገውን ስሜትና ድምጸት የሚያጠፋ እና የወረደ እንዲሆን ያደርገዋል። ተርጓሚዎቹም ተለምዷዊ ከማድረግ አንጻር ያቀረቡት ቢመስልም የደራሲውን ያህል ከፍተኛ ስሜትን ሊያስተላፉ አልቻለም። ከዚህም የተነሳ በትክክል መልዕክቱ እንዳይሸጋገር ሆኗል። በዚህ ትርጉም ውስጥ <ክልብ መሻት> ብቻ ብሎ ከማለፍ ከላይ የተጠቀሱትን ቃላት ለመተካት ቃሉን በደንብ ሊገልፁ የሚችሉትን በዝርዝር ለማቅረብ በመጣር የተፈለገውን ስሜት ማምጣት ይቻል ነበር። ስለዚህም፡ - ጥልቅ የሆነ መሻት ለውጤታማነት /ለስኬት/ መነሻ ነጥብ ነው። በሚል ቢስተካክል የተሻለ ይሆናል።

ምሳሌ 3 አ.ፅ Prosperity and success are the result of out thoughts and decisions

/shiv khera p-60/

ተ.ፅ የተዋጣለትና ስኬታማ ሰው መሆን የሚቻለው ከአስተሳሰባችንና

ከምናደርጋቸው ውሳኔዎች በመነሳት ነው። /2001 ገፅ 59/

በአቀባዩ ፅሁፍ የቀረበው « prosperity » የሚለው ቃል የእንግሊዘኛ አማርኛ መዝገበ ቃላት «በልዕግና» «ሀብት» /1995 ገፅ 326/ የሚለውን ትርጉም ይይዛል። በተቀባይ ቋንቋ የቀረበው ትርጉም ግን ከዚህ ፍፁም በተለየ መልኩ ነው። ይህም ቃሉን የማይገልፅ እና አቻ ሆኖ ሊቀርብ የማይችል ነው።

በአቀባይ ቋንቋ የቀረበን ጉዳይ በትክክል አለማቅረብ አንድም የትርጉም መዛባትን በሌላ በኩል ደራሲው ያቀረበበትን ስሜትና ድምፅ ለማጣት ትርጉምነቱን እንድናስብ

ያደርጉናል። በዚህ ምሳሌም እንደሚታየው በአቀባዩ ቋንቋ የቀረበው « prosperity » የሚለውን ቃል ተርጓሚዎቹ ካለማወቅ ሳይሆን ተለምዷዊ ከማድረግ አልያም ከግዴለሽነት የመነጨ በሚመስል መልኩ ስላቀረቡት የአቀባዩ ፅሁፍ ሊል የፈለገውን እንዳናውቅ አድርጎናል። ሌላው በዚሁ አረፍተነገር ውስጥ የተጨመሩ ቃላትን እናገኛለን። እነዚህም «ሰው መሆን የሚቻለው» «ከምናደርጋቸው በመነሳት» የሚሉት ናቸው። በአቀባዩ ፅሁፍ በቀረበው አረፍተነገር ውስጥ እነዚህ ቃላትን ሊወክል የሚችል አንድም ቃል የለም። ይህም “ትርጉም በአንድ ቋንቋ የተጻፉትን መልዕክት ወይም ዐረፍተነገር በተመሳሳይ መልዕክት ወይም አረፍተ ነገር በሌላ ቋንቋ መግለፅ ነው።” /New mark, 1988, 5/ የሚለውን የመስኩ ባለሞያዎች የሰጡትን ብያኔ የሚያፈርስ ነው። ከዚህም ባለፈ ትርጉሙን በትክክል ማቅረብ እንጂ አዲስ ፅሁፍ መፍጠር ባለመሆኑ ስህተቶች ተፈፀመዋል። እነዚህንም ቃላት በማስተካከል የሚከተለውን ትርጉም እናገኛለን።

ብልፅግናና ስኬት የአስተሳሰባችን እና የውሳኔያችን ውጤት ነው።

ምሳሌ 4. አ.ፅ read or listen to something positive first thing in the morning

/shiv khera p-39/

ተ.ፅ ጧት ገና ከእንቅልፋችሁ ስትነሱ በጎ የሆነ ነገር ለማንበብ አልያም

ከሬድዮ በጎ ዜና ለማደመጥ ሞክሩ። / 2001 ገፅ 42/

በዚህ አረፍተ ነገር ውስጥ የሚታየው በአቀባዩ ፅሁፍ በቀረበው አረፍተነገር ውስጥ ያለውን ጉዳይ ለአንባቢው ከማቅረብ ይልቅ ተጨማሪ ሀሳቦችን በማክል አስቀምጧል። ይህም «ከሬድዮ በጎ ዜና» የሚለውን ሀሳብ ሲሆን በአቀባዩ ፅሁፍ ውስጥ ለዚህ ሀረግ ወካይ የሆነ ሀረግ አናገኝም። በዚህ አረፍተ ነገር ውስጥ «read or listen» ለሚለው ሀረግ ወካይነት የቀረበ ቢመስልም ተጨማሪ ማብራሪያን ለአንባቢው ማቅረብ እምብዛም አስፈላጊ አይደለም። ማዳመጥ የሚለው ቃል ትኩረት ሰጥቶ መስማት የሚለው ትርጉምን ይይዛል። «ከሬድዮ በጎ ዜና» የሚለው ሀረግ በቀረበው ዐ.ነገር ውስጥ የተጨመረ ነው። እዚህ ጋር በአቀባዩ ፅሁፍ «listen» ወይም «ማድመጥ» ለራዲዮ

ለሚለው ቁስ ብቻ ሳይሆን ከሌሎች በጎ ለሆኑ ነገሮች ማድመጥን የያዘ ሀሳብ ነው። ነገር ግን በትርጉሙ ውስጥ «ከራዲዮ በጎ ዜና» የሚለው ሀረግ አዲስ ሀሳብ ሆኖ ቀርቧል። ይህን አዲስ ሀሳብ ከማስገባት አቀባይ ፅሁፍ ባቀረበበት መልኩ ተርጓሚዎቹ ቢያቀርቡት ያለ ተጨማሪ ማብራሪያ መረዳ ይቻል ነበር።

የተስተካከለ ትርጉም

ጧት ገና ከአንቅልፋችሁ ስትነሱ በጎ የሆነ ነገር ለማንበብ አልያም ለማድመጥ ሞክሩ።

3.2.1.2. ሳይተረጎሙ የታለፉ ዐ.ነገሮችና አባባሎች

በአንድ ትርጉም ውስጥ በምንጩ ፅሁፍ የተላለፉ፣ የተነሱ ጉዳዮችን ሳይቀንሱ ሳይጨምሩ ማቅረብ ይጠበቃል። በዚህ ንዑስ ርዕስ ስር ሳይተረጎሙ የታለፉ አረፍተ ነገሮችን እንዲሁም በሌላ የተተኩ ዐረፍተኛዎችን እንመለከታለን። «you can win» የሚለውን ርዕስ ይዘልን የቀረበው ደራሲ የብዙ ታዋቂ ሰዎችን አባባሎች በየርዕስ አንቀጾቹ ውስጥ ያስገባል። ይህም ጠንካራ ሀሳብን ከማስተላለፍ ባለፈ ፅሁፉ ተቀባይነትን እና ተአማኒትን እንዲያገኝ ያደርገዋል። ይሁን እንጂ ተርጓሚዎቹ አንዳንድ አባባሎችን ሳይተረጎሟቸው አልፈዋል ይህንንም በምሳሌዎች እንመልከት፡ -

ምሳሌ 1 < if you think education is expensive try ignorance >
/shiv khera p-25/

ከላይ የተጠቀሰው አባባል ሙሉ በሙሉ ሳይተረጎም የታለፈ ነው። በዚህ አባባል ደራሲው ሊያስተላፈው የፈለገው ጉዳይ እንዳለው እሙን ነው። ነገር ግን ይህን ጉዳይ ተርጓሚዎቹ ከግምት ሳያስገቡ ወይም ግዴላሽነትን በሚመስል መልኩ ሳይተረጎሙት ቀርተዋል። በዚህም በአባባሉ አማካኝነት ሊተላለፍ የተፈለገው መልዕክት እንዲጓደል ሆኗል። የዚህን አባባል ትርጉም ለማግኘት እና ለምን ምክንያት እንደገባ ለማወቅ ከላይ ደራሲው ያነሳውን ጉዳይ እንመልከት። «knowledge is not power» በሚለው ርዕስ ስር

«ዕውቀት ሀይል አይደለም» ያለበትን ምክንያት ያቀርባል ይህንንም በምሳሌ ሊያቀርብ መማርን ከመመገብ ጋር ያስመስለዋል።

መማር ልክ እንደመመገብ ነው። ይሁንና ቁም ነገሩ ምን ያህል መጠን ተመግቦናል ሳይሆን። ምን ያህሉ ተዋህዶልና የሚለው ነው።

/shiv khera p-25/

በዚህም ደራሲው የዕውቀት መኖር ሳይሆን በተግባር ላይ ማዋል መቻልን ለማሳየት ይህንን ሀሳብ አቅርቧል። የዚህ አባባልም መግባት ለዚህ ዓላማ ነው። የአባባሉም ትርጓሜ «የትምህርት ውድ ነገር ነው ብላችሁ የምታስቡ ከሆነ ዕውቀት ማጣት ደግሞ ከሚያስከትለው ክስተት የከፋ ነው።» የሚል ስሜትን ወይም መልዕክት ያዘለ ዐረፍተነገር እንደሆነ እንረዳለን። ይህም ደራሲው ያነሳውን ርዕስ ጉዳይ እንዲያጠናክርለት ያቀረበው ቢሆንም ሳይተረጎም ቀርቷል። በዚህም መልዕክቱ እንዲኖረው የተፈለገው አዕንኦት እንዲጎድል ሆኗል። ከዚህም በላይ በርዕስ ጉዳዩ በዋናነት በተነሳው ከጥሩ ትርጉም መመዘኛዎች አኳያ የግልፅነቱን ዐምቅና ጥንካሬ እንዲያጣ ሆኗል።

ምሳሌ2

ኢ.ፅ the first duty of a university is to teach wisdom, not trade;
Character not technicalities

Winston Churchill

/shiv khera p-27

በተመሳሳይ ሁኔታ ከላይ የቀረበው አባባል ሳይተረጎም የተዘለለ ነው። በዚህም የተላለፈው መልዕክት ተቀንሷል።

በዚህ አባባልም ሊቀርብ የተፈለገው መልዕክት አንድን ዕውቀት እና ችሎታን የማግኘት እና በተግባር ላይ የማዋልን ብቃት በተመለከተ ዝርዝር ሀሳቦችን ያቀርባል። ይህም አባባል ለዚህ ሀሳብ ማጠናከሪያነት በታዋቂው የእንግሊዝ ጠቅላይ ሚኒስትር የተነገረ አባባል ነው። ትርጓሜውም እንደሚከተለው ነው።

የዩኒቨርሲቲ ተቀዳሚው ግዴታ ጥበብን ማስተማር ነው። ንግድን አይደለም፣ ፀባይን ነው። ሥርዓትና ደንብን አይደለም» የሚል ሀሳብን የያዘ ነው። ነገር ግን ሳይተረጎም በመቅረቱ የትርጉሙ አንባቢ መልዕክቱ ሳይደርሰው ቀርቷል።

ምሳሌ 3

አ.ፅ Even in an air craft, the safety instructions tells you to put on your oxygen mask first before helping your child. This is not selfishness. You need to be strong physically to help others physically and you need to be strong emotionally before you can give to others emotionally

/shiv khera p-136/

ተ.ጸ. የአውሮፕላን የአደጋ መከላከል ስርዓት የሚያስተምረን በአደጋ ጊዜ የራሳችንን የአየር መተንፈሻ ሳናጠልቅ ለልጆቻችን እንኳን ለማጥለቅ እንዳንሞክር ነው። እናም ለሌሎች አካላዊ ሆነ አዕምሰዊ ዕርዳታን ከማበርከታችን በፊት የራሳችንን ማስተካከል ይጠበቅብናል።

/2001 ገፅ -123/

በአቀባይ ዕሁፍ በቀረበው አንቀፅ ውስጥ የተሰመረባቸው አረፈተ ነገሮች ሳይረገሙ የታለፉ ናቸው። ከላይ በግልፅ እንደሚታየው በተቀባይ ዕሁፍ ውስጥ አልተካተተም። ከዚህም ሌላ ሳይተረጎሙ የቀሩ ሀረጎችን እናገኛለን።

በዚህ አንቀፅ ውስጥ < This is not selfishness > የሚለው አረፍተ ነገር በአቀባይ ዕሁፍ ሲቀርብ የራሱ የሆነ ዓላማን ይዞ ነው። ይህም በአውሮፕላን የአደጋ መከላከያ ስርዓት መሰረት ከልጅ በፊት ቅድሚያ ለራስ መስጠት ነው። ከአረፍተ ነገሩ በላይ የሰፈረው ሀሳብ አንባቢው በሚያነብበት ወቅት <ይህም ራስ ወዳድነት ነው> እንዳይል ያቀረበው ሀሳብ ነው።

ከአረፍተ ነገሩ በመቀጠል የምናገኘው ሃሳብ እንዲሁ <ለምን ራስ ወዳድነት እንዳልሆነ> የሚሳየንን ጉዳይ ይዞልን ያቀርባል። በዚህም የአረፍተ ነገሩን ሀሳብ በትክክል እንድንረዳ ያስችለናል። በትርጉሙ ይህንን አረፍተኛ ክርጦ በማውጣቱ

ልናገኘው የሚገባንን ሀሳብ ያስቀርብናል። ሌላው በዚህ አንቀፅ ውስጥ ሳይተረጎም የታለፈ ሀረግ ይገኛል። ይህም « to be strong » የሚለው ሲሆን በአንቀፁ ውስጥ ባለመካተቱ ሊቀርብ የተፈለገው ስሜት እንዲወርድ አድርጎታል። በዚህም ላይ ከላይ ለተዘለለው አረፍተነገር ማጠናከሪያነት የሚያገለግል ሀሳብን ይዞልን የቀረበ ስለሆነ ስሜቱን እና ሊባልበት የተፈለገውን መልዕክት እንድናጣ አድርጎናል።

የተስተካከለው ትርጉም

የአውሮፕላን የአደጋ መከላከል ስርዓት የሚነግራችሁ በአደጋ ጊዜ የራሳችሁን የአየር መተንፈሻ ሳታጠልቁ ለልጆቻችሁ እንኳን ለማጥለቅ እንዳትሞክሩ ነው።ይህም ራስ ወዳነት አይደለም። ለሌሎች አካላዊም ሆነ አዕምላዊ ዕርዳታን ከማበርከታችሁ በፊት በአዕምሮም ሆነ በአካል ጠንካራ ሆናችሁ መከኘት ስላለባችሁ ነው።

ምሳሌ 4

አ.ፅ Drinking and smoking are glamorized today. It all starts with the first time. If you ask people why they consume alcohol or take drugs, they will give you a host of reasons.

/shiv khera p-37/

ተ.ጽ መጠጣትና ማጨስ ዛሬ ዛሬ ተወዳጅ እየሆኑ የመጡ ይመስላሉ። ሰዎች ለምን እንደሚጠጡ አልያም እንደሚያጨሱ ብትጠይቋቸው ብዙ ምክንያት ታገኛላችሁ።

/2001 ገፅ 40/

እነዚህ ከላይ የቀረቡት ቅንጭብ የአንቀፅ ክፍሎችን ስንመለከት በተቀባይ ዕሁፍ ውስጥ ያልተካተቱ አረፍተነገሮች እናገኛለን። በዚህ ቅንጭብ አንቀፅ ውስጥ «It all starts with the first time » የሚለው አረፍተ ነገር ሳይተረጎም የታለፈ ነው። በዚህ አረፍተነገር ውስጥ ሊቀርብ የተፈለገው መልዕክት ከላይ ለቀረበው አረፍተ ነገር ማጠናከሪያ ሀሳብ ነው። ይህም መጠጣትም ሆነ ማጨስ የሚጀመረው በመጀመሪያው ጊዜ ነው።

ይህ ማለት ከዐረፍተ ነገሩ በላይ የተጠቀሱት ጉዳዮች መጥፎ እንደሆኑ የታወቀ ነው። ነገር ግን እነዚህ ነገሮችን ሳቢና አስደሳች እንዲሆኑ ያደረጋቸው ለመጀመሪያ ጊዜ መጠጣት ወይም ማጨስ ሲጀምር ነው። ድርጊቱን ለመጀመሪያ ጊዜ ይፈጽማል ከዚያ በተደጋጋሚ ማድረግን ያስከትላል። የሚል አጠቃላይ እንደምታ ያለው ሀሳብ ነው። ነገር ግን በዚህ ቅንጭብ አንቀፅ ውስጥ ሳይካተት ቀርቷል። በዚህም የአቀባዩ ዕሁፍ ደራሲ መልዕክቱ ጎላ ብሎ እንዲቀርብት በመፈለግ ቢሆንም ሳይተረጎም በመቅረቱ ትርጉሙ ሊያገኝ የሚገባውን የመልዕክት ሽግግር እንዲያጣ ሆኗል።ከዚህም የተነሳ ትክክለኝነቱን እንዲያንድል አድርጎታል።

3.2.1.3. የግልፅነት ጉድለት ሳይተረጎሙ በታለፉ አንቀጾች

ከዚህ በታች የቀረበው አንቀፅ ሳይተረጎም በመቅረቱ ይዘልን የቀረበውን ዝርዝር ሀሳብ አጉድሏል።

ምሳሌ 1

Success does not mean being liked and accepted by every one there are some groups I would not, out of choice want to be accepted by I would rather be criticized by feels than appreciated by unsavory characters. I see success as manifestation of good luck that results from inspiration, aspiration desperation and perspiration generally in that sequence.

/shiv khara p-136/

ይህ አንቀፅ ሳይተረጎም የቀረ ነው። አንቀጹም ከላይ የአንድ ታዋቂ የፊልም ባለሙያ የተናገረውን ቀንጨብ አድርጎ አቅርቦ ለዚያ አባባል ማብራሪያ የሚያቀርብ አንቀፅ ነው። ነገር ግን ተርጓሚዎቹ ይህንን ሀሳብ ሳይተረጎሙ በማለፋቸው አንባቢው ሊያገኝ የሚገባው ነገር አሳጥተውታል። ከአንቀፁ በላይ የቀረበው አባባል ይህንን ይላል፡- «የስኬት ቁልፍ በእርግጥ አላውቀውም። ነገር ግን የውድቀት ቁልፍ ሁሉንም ለማስደሰት መጣር ነው።» ይህን ግን ተርጓሚዎቹ አላደረጉም። ይህ አንቀፅ አጠቃላይ ስኬት ማለት በሌሎች ሰዎች ዘንድ መወደድ እና ተቀባይነት ማግኘት ማለት እንዳልሆነ ነገር ግን በአንዳንድ ሰዎች ዘንድ ተቀባይነት ማግኘት እንደሚፈልግ ፀሀፊው ይናገራል።

ይህ ሀሳብ «ቢልኮዝቢ» የተባለው ባለሙያ ያቀረበው ሀሳብን በመመርኮዝ ሰዎች በኛ መደሰታቸው ሳይሆን ቁምነገሩ እኛ ወደስኬት በምናደርገው ሩጫ ይሆናል።

ቅድሚያ ሰዎችን ማስደሰት ሳይሆን ስኬታማነትን መጎናጸፍ ነው። የሚል አጠቃላይ አንድምታ ያለው አንቀፅ ነው። ይሁንና ሳይተረጎም በመታለፉ የቀረበው አባባል ሊል የተፈለገው ዝርዝር ሀሳብን እንድናጣ አድርጎናል። ለአንባቢው ሊደርስ የሚገባውን ሰፊ ማብራሪያ በመስጠታቸውም ግልፅነቱን በእጅጉ ሸራርፈውታል።

ምሳሌ 2

Inspiration is though motivation is action. When thinking changes it reflects in behavior. In order to inspire people to motivate themselves we need to understand their needs and wants. What is the greatest motivator? Is it money? Recognition? Improvement in our quality of life? Acceptance by those we love? All of these can be motivating forces.

ወረድ ብሎም ያልተተረጎመ አንቀፅ እናገኛለን

This happens everyday, all over the world. When we believe that we are responsible for our lives and our behaviors, our look to wards life changes for the better.

\Shiv khera , I I2/

እነዚህ ከላይ የቀረቡት አንቀጾች ሙሉ በሙሉ ያልተተረጎሙ ናቸው። ከላይ የተቀነሱት አንቀጾች « በተነሳሽነትና በድርጊቶች መማረክ መሀል ያለ ልዩነት » በሚል ርዕስነት በቀረበው ስር ሰፊ ያለ ማብራሪያን ይዞ የቀረበ ነው። ነገር ግን ተርጓሚዎቹ አላስፋላጊ ነው በሚል እሳቤ ይመስላል ሳይተረጎሙት አልፈዋል። የነዚህ አንቀጾች በአቀባይ ፅሁፍ ውስጥ መቅረብ አንድም አንባቢውን ሰፊ ያለ ማብራሪያ ማግኘት እንዲችል ሲያደርገው በሌላ በኩል የቀረበው ሀሳብ ግልፅ እንዲሆን ያደርገዋል። በዚህም ከጥሩ ትርጉም መመዘኛ ነጥቦች አኳያ የጎደለው ነገር እንዳለ በግልፅ ያስችላል።

ትርጉሙ

መማረክ ሀሳብ ነው። መነሳሳት ድርጊት ነው። የአስተሳሰብ መለወጥ በባህሪ ነው ያንፀባርቃል። በቅድሚያ ሰዎች ራሳቸው በራሳቸው እንዲያነሳሱ ለመማረክ መሰረታዊ ፍላጎታቸውን እና የሚፈልጉትን መረዳት ያስፈልገናል። ትልቁ አነሳሽ ነገር ምንድን ነው? ገንዘብ?

ዕውቅናን ማትረፍ? የተሸለ ህይወት መኖር? በምንወዳቸው ሰዎች ተቀባይነትን ማግኘት? እነዚህ ሁሉ የተነሳሽነት ምንጮች ሊሆኑ ይችላሉ። ይህ ሁሉ በዓለም ላይ በየቀኑ የሚከሰት ነው። ለህይወታችንና ለጸላዎችን ሀላፊነት እንዳለብን ስናምን ለህይወት ያለን አመለካከት እየተሻሻለ ይመጣል። የሚል ሀሳብን የያዘ አንቀፅ ነው።

3.2.1.4. ሳይተረጎሙና ተደብስብሰው የታለፉ ሀሳቦች ከግልፅነት ማጣት

ሀሳብን በግልፅ ማስፈር አንባቢ ጉዳዩን ያለምንም ውጣ ውረዱ መረዳት ያስችለዋል። ከዚህ በታች የሰፈረው አንቀፅ ይህንን ያንደለ ነው።

ምሳሌ

አ.ፅ

Some people practice procrastination by hiding behind high-sounding words, saying “I’m analyzing and six months later they are still analyzing what they don’t realize is that they are suffering from a disease called paralysis by analysis and they will never succeed.

/shiv khera, p-112/

ተ.ፅ

አንዳንድ ሰዎች ነገሮችን የማዘግየት መጥፎ ልምዳቸውን ሀይለኛና ጥልቅ በሆኑ ቃላት ጀርባ ሸሽገው ያዳብሩታል። ለምሳሌ «ጥናት እያደረሁበት ነው» በማለት ድክመታቸውን በውስጥ ቃል ይሸሽጉታል። እነዚህ ሰዎች ያልተረዱት ነገር ቢኖር በጥናት ተቀፅላ የመሆን በሽታ እየተሰቃዩ እንደሆነ ነው።

/2001 ገፅ፣26/

ከዚህ በላይ በቀረበው አንቀፅ ውስጥ ‘paralysis’ by ‘analysis’ የሚሉ ሁለት ቃሎችን እናገኛለን። እነዚህ ቃላት ከላይ ለቀረበው ሀሳብ ማጉያነት /ማሳያነት/ የቀረቡ ናቸው። በአቀባይ ፅሁፍ ውስጥ በተለይ ‘paralysis’ የሚለውን ቃል ሳይተረጎም በማለፉ ወይም በመድበስበሱ ትርጉሙ በግልፅ እንዳይታወቅ ሆኗል። በእንግሊዘኛ ኦክስፎርድ

አድቫንስድ ለርነር መዘገበ ቃላት የሁለቱን ቃላት ትርጉም /ፍቺ/ እንደሚከተለው ያቀርባል።

Paralysis: - Inability to act or function
/ 2000, p 919/

Analysis: - detailed examination study
/2000, p-39/

የሁለቱም ቃላት ከላይ እንደቀረበው ለመጀመሪያው ቃል <የማይንቀሳቀስ> /ግልጋሎት የማይሰጥ/ ሲሆን ሁለተኛው ቃል <ጥልቅ የሆነ ጥናት> የሚለው ሊወክሉት ይችላሉ። ነገር ግን በአቀባይ ዕሁፍ በቀረበው ውስጥ <በጥናት ተቅፅላ የመሆን> በሚል ሀሳብ የመጀመሪያው ቃል ተደብስብሶ ታልፏል።ይህም ሀሳቡን በግልፅ እንዳንረዳው አድርጎናል።

ከዚህም በተጨማሪ < six months later they are still analyzing> የሚል ሀሳብ ተጎርዶ ወጥቷል። በመሆኑም በአንቀፁ ውስጥ ከታች ለቀረቡት ሁለት ቃላት ማለትም <paralysis by analysis> ክብደት /ጠንካራ ሀሳብን/ እንዲሰጥ የሚያደርግ ሀረግ ነው። ይህም ሳይተረጎም ቀርቷል።

የተስተካከለው ትርጉም

አንዳንድ ሰዎች ነገሮችን የማዘግየት መጥፎ ልምዳቸው ከፍተኛ ድምፅ ባላቸው ጀርባ ሸሽገው ያዳበሩታል። ከስድስት ወር በኋላም በጥናት ላይ ናቸው። እነዚህ ሰዎች ያላስተዋሉት ነገር ቢኖር በጥናት መጥመልመል በሽታ እየተሰቃዩ እንደሆነ ነው። እናም በፍፁም ስኬታማ አይሆኑም።

3.2.1.5. ሳይተረጎሙ የታለፉ ርዕሶች

ርዕስ የአንድን ጉዳይ አጠቃላይ ሀሳብ የሚይዙ አጭር መግለጫ ነው። ርዕስ አንባቢን የመሳብ አቅም አለው። <you can win> የሚለው መፅሐፍ ደራሲ የተለያዩ ርዕሶችን አቅርቦ ሰፊ ማብራሪያን አቅርቧል። የአቀባይ ዕሁፍ ተርጓሚዎች ግን ሳይተረጎሟቸው ያለፏቸው ርዕሶች የተተረጎሙ ነገር ግን ሀሳቡን ሊገልፁ የማይችሉ ቃላትን መጠቀም፣ ቃሉን በአቀባይ ቋንቋ እንደተቀመጠው ሳይተረጎሙ ማስቀመጥ ጎላ

ብለው የታዩ ስህተቶች ናቸው። እነዚህን ጉዳዮች እንደሚከተለው በምሳሌዎች እንመልከት።

ምሳሌ 1

Negative movies and television programs

\shiv khera, p-112/

ይህ ከላይ የቀረበው ርዕስ ሳይተረጎም የቀረ ነው። በርዕሱ ስርም ለጉዳዩ ማጠንከሪያ ይሆኑ ዘንድ በማስረጃ በማስደገፍ ዝርዝር ጉዳዮችን አቅርቧል። ነገር ግን ተርጓሚዎች ይህንን ርዕስ በመዝለል ዝርዝር ጉዳዩን ብቻ አቅርበዋል። የአቀባይ ዕሁፍ ደራሲ እያንዳንዱን ጉዳይ በመፀሀፍ ውስጥ ማካተቱ የራሱ የሆነ ምክንያትን ይዞ እንደሆነ ለማንም ያልተደበቀ ሀቅ ነው። ነገር ግን ተርጓሚዎች ምን ይጠቅማል በሚል እሳቤ ይመስላል ሳይተረጎሙት አልፏል።

ምሳሌ 2

አ.ፅ Character /Shiv Khera, p-112/

ተ.ፀ ስነ-ምግባር /2001 ገፅ 57/

በቅድሚያ የሁለቱንም ቃላት ትርጉም እንመልከት በእንግሊዘኛ አማርኛ መዝገበ ቃላት <Character> ለሚለው ቃል የሚከተለውን ፍቺ እናገኛለን <ባህሪ> ወይም <ለየት ያለ ጠባይ ያለው ሰው> ይለዋል። /1995 p 68/ <ሀበሻ> አማርኛ መዝገበ ቃላት ደግሞ ስነ-ምግባር ለሚለው ቃል እንደሚከተለው ያብራራል።

ስነ-ምግባር :- የሰውን ተግባር አስመልክቶ የጥሩና የመጥፎ መሆን ያለበትና የሌለበት ወዘተ... ሳይንስ ነው። /1995 ገፅ-187/

እንዲህ የሁለቱን ቃላት ፍቺ ከተመለከትን ዋናውን ጉዳይ እናንሳ። የአቀባይ ዕሁፍ ውስጥ <Character> የሚለውን ቃል እንዲወክል ያቀረቡት <ስነ-ምግባር> የሚለውን ሲሆን ስነ-ምግባር የጥሩና የመጥፎ እንዲሁም መሆን ያለበትና የሌለበትን ጉዳይ የሚያሳይ

ወካይ ቃል እንደሆነ በግልፅ ይታያል። <Character> ለሚለው ቃል ወክሎ ሲቀርብ ሀሳቡን ሊገልፅ የማይችል ነው። በዚህ ተርጓሚዎቹ በተሳሳተ መልኩ በማቀርባቸው ግልፅነት እንዲጎድለው አድርጎታል።

በዚህም ማግኘት የሚገባንን በርዕሱ የቀረበልንን ጉዳይ ተደብስብሶ እንዲቀር ሆኗል። በተጨማሪም ትክክለኛ መልዕክቱን በአግባቡ ከማስተላለፍ አኳያ ስህተቶች ተፈፀመዋል።

ምሳሌ 3:

What is holding us back?

በዚህ በምሳሌው የቀረበው ርዕስ በተቀባይ ዕሁፍ ውስጥ ያልተካተተ ነው። በርዕሱም ስኬታማ እንዳንሆን ወደ ጎላ የሚይዙን ጉዳዮች ምንድን ናቸው? በሚል የቀረበ ርዕስ ሲሆን ይህ ርዕስ በስፋ ሆኖ ምክንያቶችን በዝርዝር ያቀረበ እንዲሁም እነዚህ ምክንያቶች ርዕሱ በጥያቄ መልክ በመቅረብ ለዚያ መልስ ያገኝ ዘንድ ለአንባቢው የቀረቡ ናቸው። ርዕስ ደግሞ የአንባቢን ቀልብ የመሳብ አቅሙ ከፍተኛ እንደሆነ ይታወቃል። ምክንያቱም የተጠቀለለ ሀሳብን ይዞ ስለሚቀርብ በቅድሚያ አንባቢው የሚያተኩርበት ክፍል ነው። ነገር ግን በዚህ ትርጉምነት በቀረበልን <ለአሸናፊነት መገዛት> ትርጉም መፅሐፍ ውስጥ ይህን ጉዳይ ተርጓሚዎቹ ሳይተረጉሙት በማለፋቸው አንባቢው ሊያገኘው የሚገባው ዋና ክፍልን አሳጥተውታል። ይህም ከመመዘኛ ነጥቦቹ አኳያ ግልፅነትን እንዲያጣ አድርጎታል።

ምሳሌ 4

አ.ፀ Lack of discipline \shiv khera, p-112/

ተ.ፀ የዲ.ሲ.ፕ.ሊ.ን ጉድለት /ገፅ 95/

በዚህ ምሳሌ በግልፅ እንደሚታየው <ዲ.ሲ.ፕ.ሊ.ን> ለሚለው ቃል አቻ ትርጉም ከመፈለግ ይልቅ ተርጓሚዎቹ ሳይተረጉሙት አቅርበዋል። <discipline> ለሚለው ቃል እንግሊዘኛ አማርኛ መዝገበ ቃላት ላይ የሚከተለውን ፍቺ እናገኛለን፡- <ስነስርዓት> /1995 ገፅ 118/።

በዚህ ርዕስ ላይ የሚታየው ዋናው ጉዳይ በአቀባይ ቋንቋ የቀረበን ቃል ያለምንም ትርጉም እንደወረደ እንዲቀመጥ መደረጉ ነው። እንደ ትርጉም እንደመቅረቡ ከሐሳቡ ጋር የሚስማማ ፣ ቃሉን ሊተካው የሚችል መተካት ይገባው ነበር። ይህም ለአንባቢያን ትርጉሙ ሲቀርብላቸው ትክክለኝነቱን ጠብቆ ማለትም በትክክል ከአቀባይ ወደ ተቀባይ ፅሁፍ ተሸጋገረ እንዲሁም በሚያውቁት ቋንቋና ባህል እንዲቀርብላቸው ያሻል። ምክንያቱም ተለምዷዊነትን ለማስጠበቅ አስተዋፅኦ ያደርጋልና። በዚህ ምሳሌም መመዘኛ ነጥቦቹን ትክክለኝነት፣ ግልፅነት እንዲሁም ተለምዷዊነት አንድሷል።

ምዕራፍ አራት ማጠቃለያ

በዚህ በተቀባይ ዕሁፍነት በቀረበው «ለአሸናፊነት መገዛት» የትርጉም መፅሐፍ ውስጥ ያተስተዋሉ ድክመቶችንና ጥንካሬዎች ለመለየት ተችሏል። በጥንካሬነት መፅሐፍ ከተለምዷዊነት አንፃር ጎላ ብለው የታዩ ስህተቶች ባለመኖራቸው የተሳካ አቀራረብ ይዞ ቀርቧል። በዚህም መፅሐፍ የቋንቋ ፍሰቱ፣ ለቀረበለት ማህበረሰብ በሚገባ መልኩ መሆኑ፣ የመፅሐፍን አጠቃላይ ሀሳብ መረዳት እንድንችል አድርጎናል። ይሁን እንጂ በትንታኔው ክፍል እንደታየው ሳይተረጎሙ የታለፉ ቃላት፣ አረፍተነገሮች፣ አንቀጾች እንዲሁም ቢተረጎሙም ሀሳብን ግልፅ ሳያደርጉ የቀረቡ እና ተደብስብሰው የታለፉ ጉዳዮች በዝርዝር ታይተዋል።እነዚህም ከግልፅነትና ከትክክለኝነት አንፃር ጎላ ብለው የታዩ ድክመቶች ናቸው።

በስተመጨረሻም በመፅሐፉ ውስጥ የታዩት ድክመቶች እንዳሉ ሆኖ ጠቅለል ባለ መልኩ ግን ውድቅ የማይባል ጥሩ ትርጉም እንደሆነ ሳልገልፅ አላልፍም።

ጥቅሶች በመገኛ ቋንቋ

Translation is the attempt to replace written message and/or statement in one language by the same message and/or statement in another language.

Translation:- the reproduction in a receptor language of the closest natural equivalent of the source language message.

Qualities of a good translation

The three most important qualities of a good translation are:-

1. Accuracy: - correct exegesis of the source message, and transfer of the meaning of that message of that message as exactly as possible into the receptor language.
2. Clarity:- there may be several different ways of expressing an idea choose the way which communicates most clearly; the way which ordinary people will understand.
3. Naturalness:- it is important to use the natural form of the receptor language, if the translation is to be effective and acceptable. A translation should not sound foreign.

Communicative translation attempts to produce on its readers an effect as close as possible to that obtained on the readers of the original.

Semantic translation attempts to render, as closely as the semantic and syntactic structure translation attempts to render, as the semantic and syntactic structures of the second language allow, the exact contextual meaning of the original.

A translator requires knowledge of literacy and non-literacy textual criticism, since he has to assess the quality of a text he decides how to interpret and then translate it.

Translation criticism is an essential component in a translation course.

1. It painlessly improves your competence as a translator.
2. it expands your knowledge and understanding of your own and the foreign language
3. in presenting you with options, it will help you to sort out your ideas about translation.

ዋቢ ፅሁፎች

Barnwell, G.L Kathrine. Introduction to semantics and translation, summer institute of linguistics, Horsleys Green, 1974.

Hornby, A.S. oxfords advanced learner's dictionary, Ed sally wehmeier, oxford university press, Britain 2000.

New mark, peter. Approaches to translation. Pergamon press Ltd. Oxford, Britain 1984.

New mark, peter. A TEXT BOOK OF TRANSLATION prentice hall international (u.k) Ltd, 1988.

Khera, shiv. YOU CAN WIN. Rajiv Beri for Macmillan India Ltd 2007.

Nida, Eugen A, and Charles R. Taber. The theory and practice of translation. E.J Brill Leiden, 1974

ሀበሻ አማርኛ መዝገበ ቃላት፣ አዲስ አበባ፣ 1995።

ሰብላ ወ/ኪዳን ፣ « አበይት የትርጉም ስህተቶች በህልምሽን ንግራች።» ዲማጽ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ 1994

ሺቭ ኬራ ። ለአሸናፊነት መገዛት። ትርጉም ማህሌት ጥላሁንና ዳኝ መላኩ። አዲስ አበባ፣ Macmillan Indian Ltd 2001

ተካልኝ መንገሻ። « ሳይንሳዊ ኮሚኒዝም መሰረተ ሀሳቦች አተረጓጎም ከመልዕክት ሽግግር አንፃር» ዲማጽ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣1993

ዓለም ሰገድ ባስልዮስ። «የደም ዕንባ» የተባለው ትርጉምንና በመገኛ መፀገፍ መካከል ንፅፅራዊ ምዘና።» ዲማጽ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ፣ 1993።

አሰገድ ደሳለኝ። « የኮኒስት ፓርት ማኒፌስቶ» ሁለት ትርጉሞች ንፅፅር።» ዲማፅ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ 1981።

እንግሊዘኛ አማርኛ መዝገበ ቃላት ሜጋ አሳታሚ ድርጅት አዲስ አበባ 1995።

